

2018. április 27-én, Zudor János születésnapján a nagyváradi Posticum központban a szerző *Romániából jöttem* című kötetét tárgyaló szimpóziumot szervezett a Fiatal Írók Szövetsége és az Élő Várad Mozgalom. A műről Antal Balázs, Gondos Mária Magdolna és Kiss Ernő Csongor érkezett, majd André Ferenc, Géczy János és Selyem Zsuzsa beszélgetése segítette a Zudor-

költészet tágabb kontextusainak feltárásában, Kemenes Henriette moderálásával. Az eseményt Tasnády-Sáhy Péter rendezésében az Élő Várad Mozgalom performance-a zárta Biró Árpád Levente, Kemenes Henriette és Ozsváth Zsuzsa előadásában. Lapszámunkban a performance szövegét, két tanulmányt, továbbá Zudor János néhány 2016-ban írott versét olvashatják.

FŐPRÓBA

Élő Várad performance

Zudor János Romániából jöttem című poémája részleteinek felhasználásával írta Biró Árpád Levente, Kemenes Henriette és Ozsváth Zsuzsa. Rendezte Tasnády-Sáhy Péter

Mindig valami nyavalya jön rájuk, most éppen ilyen nyavalya van (ZJ)

OZS

Az ismeretlen katona szobra

*Lombos gesztenyefák alatt
Eladtál s eladtalak*

*Ahogy a láncfűrész kezdi hasítani a világot
Én majd úgy nem mondok semmit
Csak nézek, félretekert nyakkal, mint a
mozdítható
Modellezhető tárgyak, nézek, de nem rád
Szóval csak félre
Mert mindig jobb nem találkozni egy rég
megbánt
Ismeretlen katonával, akit épp kettéhasított
Mellkasánál fogva az érzés, szóval félre*

*És elfordul az ágyon a lelkiismeretlen
Százados, maga nem tud parancsolni a
katonáinak*

*Mondanám, és én pedig mégis ezredes,
Egy anyaszült meztelen kontrollvesztett
Kegyelemdőfésre váró féllábú ólomkatona
Itt állok a kopottfaszú idegennel, de
Már úgysem mutatkozunk be egymásnak
Mert a titok voltaképp az, hogy nem én
vagyok az,*

*Akiről szólnál te vagy most épp én, hanem
Már úgyis kitaláltad, hogy ez az egész, hogy
így egyre-másra*

*Nem akkora kunszt, csak néha pipogya-gyáva
Az ember, de van ilyen. Az ismeretlen katonát
Álmában feloldja az Isten a színpadi kussból.
Szólj, mert szolgád hallja szódat.*

*Én magam rég annak érzem, egy félretekert nyakú,
Kopottfaszú ismeretlen katona századosának,
Aki frissen polírozott láncfűrészével
Épp most kezdi kettéhasítani
a világot.*

Ez most csak főpróba!

ÁRPI

Edzés!

OZS

Főpróba!

ÁRPI

Edzés!

OZS

Főpróba!

HENI

Szerintem is főpróba!

ÁRPI

Jó, akkor legyen főpróba... Kezdjétek el!

OZS

Én nem!

HENI

Kezdje a Halál úr!

OZS

Vagy tanár úr!

HENI
Halál úr! Vagy tanár úr!
ÁRPI
Nekem csak kérdéseim vannak...
OZS
Jó, akkor kezdem én... megint...
Talpaim alatt ropognak a legyek
A startvonalától elrugaszodom
még a rajt előtt beérem magam
ha kell, ha nem, itt élnem, halnom
De muszáj, vinni muszáj a testet
Egy zsákban, alattam roppannak a sok legyek
Viszem magammal, ami megragad
Homokos, vizes síkon, ha megyek.
HENI
Mit viszel magaddal?
OZS
Ezt is elviszem magammal. Ezt is elviszem magammal.
HENI
Ez így plágium.
OZS
Intertextualitás!
HENI
Intertextualitás...
OZS
Árpi, te nem mondod?
ÁRPI
Nem.
HENI
Akkor legalább azt mondd el, te mit viszel magaddal?
ÁRPI
Mondom, hogy csak kérdéseim vannak.
OZS
Például?
ÁRPI
Ki mondja meg, kié a múltam?
Ki mondja meg nekem jövőm?
Ahol tegnap még aludtam,
ott holnap párnát kapok-e?
Ki mondja meg, kit szerethetek?
Ki hozhat új szabályokat?
Mindaz, mit tegnap biztos tudtam,
hamissá holnap válhat-e?

Ki mondja, hogy a felelősség,
ki mondja, hogy ítéletünk,
ki mondja, hogy a hazát ósrég
Isten, markába metszi be?
Ki mondja meg, hol a mennyország?
Ki ismeri a poklokat?
Mi választja el egymástól
a leszeket s a voltokat?
Ki diktálja az ütemritmust?
Húrjainkon ki zenél?
Ki szabja meg az útirányt
az ismeretlen cél felé?
A szitkokat ki szülte belém?
És hol van az a torkolat,
hová elmerült a jó érzés?
S hogy lett ez bűnös gondolat?
OZS
Nem akarsz inkább szerelmes lenni?
ÁRPI
Konkrétan valakibe?
OZS
Nem, úgy általánosan, emberileg.
ÁRPI
Értem. Várj!
OZS
Na?

Ez a földgolyó készül éppen visszafajtvá válni egy ki sem gondolt lélegzetben.

ÁRPI
Ülünk egymással szemben,
és nem ismerek rád.
Tegnap még kalandoztam
tested tájékán,
ma az ösvényt feléd
ellepte az áthatolhatatlan,
vad burján.
Hogy miben én és
miben vagy te gyenge,
az jelen pillanatban nem számít.
De az jutott eszembe,
hogy a határt köztünk és magunk között

mi húzzuk meg –
nem vetem szemedre,
csak rácsodálkozom,
hogy az ilyen közöny összeadva
bizonyos fokon
a berlini fallal
rokon:
én nyugaton, te keleten,
vagy fordítva: teljesen mindegy,
már nem találkozhat
lélekkel a lélek,
és köszönünk még egymásnak,
de vajon mi végett?
OZS
Akkor inkább legyél konkrét!
ÁRPI
harangozik a tücsök
szívemben kis csücsök
zenél zenél s a hang alatt...
HENI
Ez Zudor!
OZS
Plágium!
ÁRPI
Intertextualitás!

**És csak azért imádkozom hogy tiszta tudjak maradni legalább
„a homlokomtól fölfelé”**

HENI
Hazamegyek és felülök arra a plasztikhattyúra
amit mostanáig csak a szűnyogháló mögül néztem
kipróbálok csak úgy vagy talán szánalomból mint
azt az ismerős kis vékony kurvát akit szinte
minden este ugyanott láttam lődörögni a tájban
de hogy akkor őt vagy magamat szántam
a hűgyszagú körös-partra igen
de többre már nem emlékszem
mikor épp nem vitte valaki szobára
a négyes patika mellett állt
sötétedés után mindig itt strichelt
ezért gondoltam hogy mégiscsak
tisztának kell lennie

fizikailag és valami
mélyebb értelemben is
a kutyas embereket messzire elkerülte
ő vézna volt a bőre meg mint a langyos konyak
olyan volt A LÁNY mint
Bodor Pál SIMON ILONÁJA
a váradí kis veverica az öngyilkos
úgy kullogott utánam akkor este mint akinek
kilóra vettem meg a szomorú húsát
és voltaképp így is volt bár akkor
még nem fizettem ki csak aztán
végighallgatott és hallgatott végig
mint lemészárolt gyereken a jövő
hallgatott az ágyban is felettem
agorafóbiás atombomba szemmel
bámult rám aztán a rohadó plafonra
„SZÉTSZAKÍT EZ AZ ÜRES ÉG LEGBELÜL”
ennyit nyögött ki csak
magyar volt Ő IS mint ÉN
„Örökre ugyanazt az utolsó cigarettát szívni
leélni egy életet zárásig”
ez járt a fejemben és
sosem ültem már fel a plasztikhattyúra
OZS
Szerelem pipa...
Segget csinálok a kezemből és kiáltok vidáman,
ma nincs testiismeret-furdalásom.
Jöhet a sóher kényszer, jogutódja a fizetetlen múlt.
És az nem perel, megússza,
pedig strichel a lélek: beköt szemet, megköt alkat.
Bácsi, más ma már a módi.
Kacagva nyomom a pánik-esztétika formanyelve szerint
fekve és egyik szemem sír,
a másik kettős mérce, nevetve csinálok segget a kezemből.
És kiáltok, hogy a számból vetted ki a szót.
...
Elakadtunk.
HENI
Akkor most?
OZS
Marad a politika! Árpi kérlek! Mottó: Ahol az autópálya aszfaltból van,
nem papírból

HENI
Intertextualitás?
OZS
Bocs, ki kell menjek pisilni. (Kimegy.)
ÁRPI
Ahol a medve nem játék,
S az asszony nem ember.
Ahol egy kupica kisüstivel
Kezdődik a reggel.
Ahol a gyermek
Anyanyelvén tanul,
És mégis alig beszél
Valaki magyarul.
Ahol a zsebpénzt
Euróban adják
Senkinek sem találjuk
Itthon anyját-apját.
Ahol a hálát
Borítékban mérik,
És részegen imádják
A könnyező Maryt.
Ahol nem sétálni
Mennek az erdőbe
Tájvédelmi körzet –
Jó lesz tüzelőbe.
Ahol mindegy,
csak mai ráu să nu fie,
Ahol azt angazsálják,
Aki a főnök valakije.
Ahol nem emberek,
Turulok nevelnek
Magyarnak, székelynek,
Sefnek, papnak, melegnek
Ahol ha tudjuk is,
Hogy férfi férfit
Nő nőt szeret,
Inkább elfordítjuk a fejet
Mert
Nem a lényeg a lényeg,
Hanem, hogy mit mond majd a szomszéd.
Ahol Magyarból mondják meg
Ki kivel hadakozzék.

Ahol áldott is, vert is a Mindenható,
S ahol a sor még hosszan folytatható.

OZS
Pisiszünet (Lost Highway)

Pislog rám kérdőn az éjjeli sárga, míg szaporán szelem a csíkokat.
Egy pár homályos gömb felel, biccent, két lejtő megindul.
Így készül a föld, istenem, a sós tektonikus mozgás
Szétválaszt nagy vizeket.
Úgyhogy visszapislogok, mintha lenne kész válaszom, és hát van is:
az olvadó mirelit. De szerintem mindez csak díszlet,
Ottfelejtett tárgyak, a takarás mögött minden a régi, folyosó,
Kávégép, sürgés-forgás.
Szóval készül a föld, és mennyi víz folyik le közbe-közbe, míg az éjjeliőr
Pisiszüneten van és én pont a bónusz cigije közben torpanok meg
És állok a zebrán, bámulva a tőlem két centire satufékező kocs
fényszórójába, míg tovább pislog rám a sárga.
ÁRPI
Köszönjük, Zsuzsi, hogy ezt megosztottad velünk!
OZS
Olvassunk inkább a Summer Kitchenből, azt a jelenetet, ami
megmagyarázza a címet.
ÁRPI
Azt mindig elolvassuk!
OZS
Van, aki már hallotta? (Megszavaztatja a közönséget)

SÁRI: Készen van. Mára már mindenki készen van. Előkészítettük a levest,
a csigatésztát, a sült húsnak valót. Gátá. De hát hol van még az este, igaz,
kedves kicsikém?
TERÉZ: Tudok valamit segíteni Sári néniéknek?
SÁRI: Szó sincs róla. Te csak készülj, mert nagy nap lesz.
TERÉZ: Igen...
SÁRI: Még emlékszem, milyen ügyesek voltatok. Hajnalkám mindig milyen
határozottan szavalt, olyan kis édes volt, a kis ruhában a kultúrban!
Emlékszel még?
TERÉZ: Emlékszem, Sári néni.
SÁRI: Kis talpraesett, ügyes, aranyos. Mindig köszönt. Mikor elment
egyetemre, aztán is. Látszott rajtatok, hogy foglalkoztak veletek.
TERÉZ: Igen, Sári néni.

SÁRI: De mit mondjunk. Ha a boldoguláshoz ez kellett... hát nekik volt a legnehezebb, a szülőknek, meg neked. Hogy itt, egyedül. Neki is nehéz volt ám, biztosan. Az idegenben. Jól kell tudni angolul ott, igaz-e?

TERÉZ: Nagyon jól, Sári néni.

SÁRI: Mindig olyan ügyes volt. Oszt hallod, milyen messze van az, ahonnan jönnek? Ezer?

TERÉZ: Több, Sári néni.

SÁRI: Kétezer?

TERÉZ: Több, Sári néni.

SÁRI: Tízezer?

TERÉZ: Még lehet, hogy annál is több, Sári néni.

SÁRI: Messze, nagyon messze. A múltkor mutatta a tévébe, hogy ottan már sztrádákat építettek vagy mit, amikor mi még csak a szekeret találtuk fel. Meg aztat is mutatta, hogy ott ilyen öltönyösök meg olajmágnások vannak. Jó élet lehet ott. Felhőkarcolók... jaj, milyen magasak azok. Hogy félnék én rajtuk. Meg hát fel sem tudnék én ott menni, annyi lépcsőn. Vagy ezekben van már lift? És az a temérdek ember az utcán. Biztos sok a szennyvíz. És ivóvíz van-e? Hát ilyen marhaságok vannak, hogy gumicukor, kapitalizmus, hamburger. Meg gangszterek! Hát láttuk, ott a tévébe, azzal a csinos kis szókével, amikor a másik kettő szökik és beöltözik nőnek. Lövöldözés. Terrorizmus. Szörnyű lehet ott. És ez ilyen tengerpart, nem? Akkor meleg van ott, ugye?

TERÉZ: Igen, Sári néni. Nagyon meleg.

SÁRI: Akkor ottan banán is terem.

TERÉZ: Igen, de abból csak keveset esznek. Unják. Pedig még csak barna zacskóba se kell tegyék... Egyedül Hajnalkám eszik ott banánt. Ő mindent megeszik, mert ezt hozza magával származásilag minden kelet-európai. Aztán ebből kifolyólag már tíz éve elfelejtett hazairni. Csak kiszökött oda, a tehénpásztorok közé, bele a nagy semmi ismeretlenbe, hogy banánt zabálhasson kedvére, állampolgárilag. Állampolgárilag lehet, hogy boldog, de különben nem az, különben ramocsaházai. Ott, Floridában mindig történik valami, vagy terrorkészültség, vagy hurrikán, vagy cunámi, és nem csak akkor, ha esküvőre készülnek. Ott... ott... ott a szerelem is más...! Olyan tengerparton futós... de nem azért futnak, mert soha nincs idejük... nem. Csak szeretnek rohanni. Bele a nagy semmi napba, a nagy semmi tengerbe, hisz van rá idejük elég...

SÁRI: Akkor ottan is elkél a nyári konyha...

TERÉZ: Csak ott úgy hívják, hogy summer kitchen...!

Tisztelt Zudor tanár úr!

Mellékelten küldöm azt a levelet, amellyel a közkórház mellett lévő törvényszéki orvoshoz (medic legist) kell mennie.

Ellenkező esetben, nem lévén megállapítva a munkaképtelensége,

a bíróság gyerektartás fizetésére fogja kötelezni és ennek amennyiben nem fog tudni eleget tenni elzárásra ítélik.

OZS

Kapható a felfújható

Dulittle-féle műpapa

rendkívülien rugalmas

műanyag az ülepe,

ha berúg, seggbe rúgható, és még sok más előnye van.

Vásároljon Dulittle-műpapát

Egyébként ez Zudor... Na, mi az a szó, amit keresek (közönség: intertextualitás)

HENI

A gyerek mindent szeret, amit elébe raksz, főleg, ha kábé vele azonos méretű dologról van szó, és/vagy mosolyog rá. Ebből a kategóriából, értelemszerűen, a spenót szorul ki. A napközi első napjaiban megtanultam a monkey szót, bár akkor még nem tudtam, román vagy angol nyelven van-e. Beletettek egy tál színesen és érthetetlenül kavargó gyerekegyvelegbe, s lassan kezdtük megszokni egymást. Multikulti volt minden, a napon lebarulós néger babámat minden gyerek irigyelte, a főzőkonyhai madártej-lopást is a tökéletességig fejlesztettük, ugyanabból a merőkanálból ittunk mind, sorban, és felváltva örködtünk az ajtónál. A játszótéri siska ugyanúgy megvágta a román gyerek ujjait, szóval az arcukon se lehet vastagabb a bőr, mint az enyéem, igaz, sose néztem. Az anyukák egyforma plasztelint vettek a kölyköknek, mindegy volt, a végére úgyis egybegyúrtuk. Jártuk a hórát a karácsonyi szérbárekon, Ionuț volt a párom, hozott a Mikulás narancsot meg foszforeszkáló szövegkiemelőt mindenkinek. Sose tettem különbséget, a logopédusnál, nem mondtam én raťat se, rćcťt se. Legjobb barátńom kerek kis óvodás arcát kémelve, mosolyogva állapítottam meg, hogy az anyukájára ütött. Ezt ő nagyon nem vette jó néven, „én soha, de soha nem ütńem meg se anyukámat, se apukámat!”, felelt vissza, összeráncolt szemöldökkel. Én nem voltam lebozgorozva soha, nem éreztem a nagy hírhedt elnyomást, amiről az öreg és ráncos emberek folyton kérdezgettek. „És hogy megy az ovi? Vannak barátaid? Nem vertek meg a román gyerekek?” Te, dédi, jól. A kaját illetően nincs okom a panaszra, bár a virágmintás kanalakért néha kitör a balhé az étkezőben. Két pofára tömjük magunkba az uzsonnára kapott hagymás zsíros kenyeret, amit otthon soha meg nem ennék, anyu örül is neki, azt mondta, biztos jó a társaság. Senkit nem érdekel, hogy otthon gulyáslevest vagy puliszkát eszel, itt ugyanazt kapja mindenki. Eső után csigát és gilisztát gyűjtünk, aztán cserélgetjük őket egymás között, egy nagyobbért két kicsit, tudod, hogy megy ez. Nem, nem vertek meg a román gyerekek. Én több gyereket is vertem már meg, de azt

már nem tudom, hogy milyen nyelven beszéltek. Kiabáltak, az biztos. Ha véletlenül mégis kaptam, az nem azért volt, mert én magyarul beszéltem, hanem mert összemarokodtunk egy mozaikkockán, vagy valami. Nem vagyok szívbajos, megmondom én nekik, ha nem hagynak békén, hogy „Ești rău și te spun la maică-tău!” Képzeld, már több román szót tudok, mint te! Mindenki el kellett énekeljen valamit, amit otthon tanítottak neki, én elénekeltem a Kossuth-nótát, amit tőled tudok, megtapsoltak. Mondtam, hogy a dédimtől hallottam, mert mikor kicsi voltál, neked ezt tanították és most is folyton mondod, hogy fáj neked, hogy már nem ezt szoktuk énekelni. Mert most más világ van. Ez a más világ most az én világom is, hidd el, dédi, neked se Trianon fáj már... Köszvény az.

Románia, Románia, kereszt a hátadon, kereszt a lelkedben.

ÁRPI

Egy alkalommal félúton Biharvajda és Székelyszentkirály között vásárt tartottak vala. Válogatott szép népség gyűlt össze e jeles alkalommal, ki-ki hozta a maga portékáját. Ottan vót vala János, az érmelléki gazda, s Pityókás Ábel, a háromszéki pityókaúr es. Ippег egymás mellé térült a két híros gazda. Egyik cifrább, mint a másik, de mondanom sem kell, Pityókás Ábel uramnak fidresebb-fodrossabb vót a gúnyája nevezetes János gazdáménál, mert Érmelléken hamar polgárosodott vala a társadalom, s kimént a divatbul a népi cifraság. De a bajszuk egyazonmód pödrött vót vala. Köszöntötte egymást a két gazda, de uram, teremtóm, mintha egy nyelvet beszéltek vón s mégsem!

Méregette Ábel uram a diftongusokkal ejtett ó-kat, ingatta a fejét János gazda is a zárt e dallamára. Erőst tetszett vala mindkettőnek a másik fonémakészlete, de egyiknek sem jött, hogy elhiggye, biza mindenikőjük magyar. Kisebb vita után arra döntött e két becsületes gazda, hogy itten csak a Jóisten tud igazságot tenni, avagy Szent Péter.

Mivel ippeg akkor Szent Péter szokásos esernyős sétáját tette vala Palócfődön, a Jóistenhez kért bebocsátást a két gazda. Meghallgatta vala a Jóisten Ábelt, meghallgatta vala Jánost es. Erősen figyelmezett mindkettejük beszédjire, s közben azon gondolkozott vala, hogy mi lehetett az ő fejiben, amikor ilyen sokféleire teremtette vala egyazon nemzetet.

Meg is kérdezte aztán Ábel:

– Jó, jó. De melyikünk a magyarabb?

Hí, erre a kérdésre igencsak felbosszankodott az egyébként nyugodt természetű Jóisten. Akkor eszibe jutott, mi járhatott a fejiben akkor, amikor ilyen sokféleire teremtette vala egyazon nemzetet! Hiszen kellett valami intrika is a fődre, túl egyszerű lett vón, ha mind megérti egymást. Akkor aztán oly haragra gyűlt a Jóisten, hogy mánis visszaküldte a két gazdát a vásárba, várják ki a válasz idejit. Vártak is vala azok, nem es keveset. Négy

kerek év háborúskodás után el is felejtették mán a másik fonémakészletit, mindegyik megjárta a háborút, de mindhejába. A hegyen túl, a vlah ördögök szörnyű tervet eszeltek ki, s hatba hasították a drága nemzet egységét!

Hívatta akkor a Jóisten Ábelt és Jánost.

– Na lám, most ki a magyarabb a magyarnál? Válaszolhattok erre mán tenmagatok!

Nevetett a Jóisten a két bamba gazda láttán: jól megviccelte őket akkor.

Pedig a csel, amit bevetett, régi vót. Bölcs Salamon vágatta vón így széjjel a két anya előtt a gyermeket.

– Kár, hogy ti nem adtatok idejibe választ! – kacagott a Jóisten.

Nézett egymásra a két gazda, pironkodva néztek a Jóistenre es.

Szégyenökben megfogadták, soha senkinek nem mondják el, micsoda butasággal zavarták meg a Teremtő Atyát s a világ folyását.

„Mi mindannyian kétségbeesetten csinálunk mindent, ez tart életben minket, hogy nem vagyunk sehol se otthon, hogy akármelyik nap az utolsó is lehet”

OZS

Nyár volt.

Öreg sündisznók, alföldi kotorászás

Postás hozta a mennyei üzenetet

hogy teljesül minden téli álmunk

és indultunk szép csipkékben a bálba

biciklin gurultunk csatakba, sárba

kísért két recés csík,

a csipkék csapták a szelet

és hunyt szemmel gurultunk, míg a téli álom

nyála csapódott a szánkba

intett a köpködő nyárfa

sietni, mert kifogy a bálból a zene

vigyázni a zebránál, pirosan nem

átszaladni, előttünk épp elütött

egy bácsit a villamos, vagy kiesett az ajtón,

micsoda zúgás, mennyi sziréna,

hogy érjünk el időben,

ha kifogy az elem a fényűző estélyikből,

sötét lesz-e vagy világos

és ha meglátjuk az árnyékunkat,

vajon visszabújik-e a téli álom

az odújába vagy végleg itt maradunk

– öreg alföldi sündisznók –

ebben a szanaszéjjel foszlott nyárban...

Jól van, gyerekek, mondok még egy mesét.

HENI

Mese hat megadott szóval

Aznap történt mikor betakart minket az ég, ez az izzó, szilánkos tükör. Magunkat láttuk benne, integettünk, s az ég mindannyiszor visszaintegetett. Tudtuk előre, hogy így lesz, hisz mi voltunk a kiválasztottak. Számoltuk a megmaradt hónapokat, napokat, s a teljes sötétség közeledte ajkunk holdsarlóját egyre lennebb görbítette. Az utolsó estén csöndesen vízbe fojtottuk és eltemettük összes állatainkat, felégettük a házat, a kertet, s levetettük a ruhánk. A száraz fűvet szél borzolta, fönny már csattogtak a villámok, s a megvadult asztalok riadtan vágattak a mezőn. Egy pillanat lehetett vagy annyi sem. Vége volt. Eltompult a fergeteg s a csönd pernyéje feketén szállt alá. A tükör ott hevert porrá törten csupasz talpunk alatt. Csak álltunk egymással szemben, fényév vagy karnyújtásnyi távolságban, már nem tudom, hisz összetört a tér is. Az idő, mint a megolvadt üveg csorgott kihegyezett könyökünkről. Nem moccant egyikünk sem. Csak szemem rebbent néha nehezen, pillámról sűrű ezüst szilánk hullt a mélybe. Hó temette be a tájat, fogunkon fenődtek a fagy kései. Néztük egymást nesztelen s meztelen, ahogy átlátszó testünkből lassan kiserken a piros vér, majd a hajszál-patakok megrajzolják felszíni érrendszerünk. Óriások voltunk, lábunknál, ami a világból maradt. Elaludtunk. Alvadt vérünk lassan kérget formált bőrünkön, a könny leragasztotta szemünk, a hosszú évek pora betapasztotta szánk és fülünk. Kígyózó indákká nőttek körmeink. Amikor eljött az új tavasz, mi fákká lettünk, kipattantak az első rügyek, majd virágba borultunk, viaszos leveleinken kopogott az eső. Ősszel mézes termést hoztunk. Érdes testünket majmok mászták, vállunkon színes madarak hada fészkeltek, gyökerünk bolyhai közé nedves orrú állatok vackoltak. Évek milliói peregtek, a fák helyén két hegy lett, s végül ők is egyé forrtak. Majmokból lett, kíváncsi, emberforma teremtmények tűnnek fel a hosszú gerincen olykor, s bár ésszerű magyarázat nincs rá, mégis sokáig elidőznek itt. Némelyikük csak ül, mások az eget kémlelik, esetleg szunyókálnak a napsütötte hegyoldalon. Egyikük egyszer fennakadt szemekkel bámult maga elé, majd fülét hirtelen a földre tapasztotta s feszülten figyelt. Esküszik rá, hogy a mélyben, mintha két szív dobbant volna, lehet, csak egy, nem hallani tisztán a morajlástól, de bizonyos volt benne, hogy dobbant valami. Ha tényleg két szív van odalenn, magyarázta, nagyon közel lehetnek egymáshoz, összesimulva, valahogy úgy, mint fokhagymában két szomszédos gerezd.

Kinevették.

ÁRPI

Olyan edzés ez, amelybe beleőrülsz.

OZS

*Olyan főpróba ez
amely halálos, vagy
legalábbis
helyrehozhatatlan*

HENI

*kegyetlenebb
mint bármiféle előadás*

OZS

Szomorú, hogy csak főpróba van.

ÁRPI

Mindig csak főpróba van.

HENI

Vasárnap van, ez itt isten országa.

A felkelő Nap arcára kiül a szegüen pírja.

*Az vagyok ma, aki szemhéjak nélkül született.
Apám barkát hozott a templomból, ahol
a felebaráti szeretetről prédikáltak neki.*

*Nincs tej, nincs tojás, elmentek a madarak.
Szőnyegbombázás, a tanítók kezébe fegyver,
szarin gáz, vakfolt, tűzzel-vassal békemenet.
Terrorista-szellők bontogatják a drótkerítést.
Nincs tej, nincs tojás, elmentek a madarak.*

*– Lóképű nagyúr a szószéken, te vagy, ki felégette Verhovinát!
Bujtogató nagyúr, fejed felett a rúd, mivel leverted a fészkeket.
Sakál nagyúr, hitet, szót, ünnepet lopsz, jégfalba rejtett vadnyulat.*

*Egy matador magasba emeli a levágott bikafület,
haldoklik a fekete állat, tombolva ujjong a tömeg.
Szurkos izmai utolsó erejével gyilkossá
lesz az áldozat, majd tántorogva porba dől.
A matadorkéz elengedi a fület, hatalmas szúrt
seb az ünnepelelt mellkason. Vörösen bugyogó
forrás, tessék, fiam, tíz bani, dobd bele,
jól gondold meg, itt most kívánni lehet.*

*

*Elalvás előtt szemgolyóimat halbőrbe göngyölöm.
Földre löttient leves, kutyaházak forró faggyúszaga,
a sötétbe ennyi, amit magammal viszek.
Minden éhség súlya az enyém is,
egy száraz torok üresjáraton remeg.*

*

*Nincs tej, nincs tojás, elmentek a madarak.
Ajtód most becsuktad előttem, jó gazda,
adnál te majd, mikor már késő leszen!*

*A lenyugvó Nap arcán kifakadnak a könnyörgés fekélyei,
súlyos vihar rúgkapálja a vajúdó eget.
Vasárnap van, ez itt isten országa.*

ZUDOR JÁNOS

Groteszk születésnap

*Ki kellene tartania
örökké, nem oly groteszk,
és rövid, mint a háromnapos
feltámadás, vállveregető, groteszk,
a végtelen idő felfújt végzete...*

*A nyomorúság vidám testőre vagyok,
egész évben születésnapozok.*

Másnapjaim vidám tespedésben telnek.

2016. április 27.

**ZUDOR JÁNOS (1954, Nagy-
várad) költő. A BBTE
magyar–francia szakán
szerzett tanári oklevelet.
Sziveri János-díjas. Leg-
utóbbi kötete A rusnya
valcer (2012).**

Plátói, öntudatlan...

*Viszonylagos egész
a Plátói öntudatlan,
mint egy visszanyert
egyensúly, mint egy
jogfosztott jogrend,
a Cédrus Körtánca,
de az Ókorból való,
mindenkori, absztrahált,
képzelt, és konkrét*

*(macskák nyávognak
kikeletkor, abszolút
és konkrét, HOZZÁNK
BESZÉLNEK), negédes
múzsza csípőjét riszálja,
a Hold ugatva kérődzik,*